

HANDLAGET

NR 4 • 2022

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Slöjdutflykt till Visby

Det är roligt att se vad andra föreningar sysslar med, och i november fick jag chansen då jag besökte vänner på Gotland. Det råkade slumpa sig så att både Textil Gotland och Gotlands hemslöjdsförening hade aktiviteter kvällarna jag var där.

Textil Gotland är en intresseförening för att främja den textila utvecklingen på ön och är ett nätverk för textilt verksamma på Gotland. De håller till i en lokal i centrala Visby, och den här gången hade jag turen att få vara med om ett arrangemang där ickemedlemmar fick delta. Britten Dahné berättade om tekniken afrikansk quilt som uppstod när fattiga människor i Afrika sydde ihop tygspill av små, små bitar för att skapa sig kläder och täcken.

Grundidén var att på ett underlagstyg lägga små spillbitar och sy fast dem med upp-och-nerstygn runt, runt, med början i ytterkanterna av tyget och med fortsättning in mot mitten.

Enligt Britten kunde somliga lägga lapparna så att andra kunde "läsa" en berättelse, trots att de varken kunde läsa eller skriva. På vår slöjdiskväll hade vi ingen brist på tyger, men det är ett sympatiskt sätt att tillvarata det som många kastar. Jag är säkert inte ensam om att gilla den idén?!

Kvällen därefter var det hemslöjdsföreningens tur att anordna en trevlig kväll i samma lokal.

Ruben Persson hade förberett träämnen, både torra och färska, för att vi skulle få tälja nålhus, det vill säga en behållare för synålar. Han hade borrarat hål i avlånga träbitar, sågat av ett lock och satt i en plugg som möjliggör stängning av behållaren. Vårt uppdrag var att tälja önskad form på nålhuset. Lite fusk kanske att inte göra allt själv, men tiden var begränsad eftersom vi även skulle hinna med pappersklipp med Sofie Olsson Dahl. Halva skaran började med att tälja och den andra med pappersklipp, med sidbyte i halvlek efter fikapausen. Pappersklipp är förresten missvisande med tanke på att vi arbetade med skalpell, och inte sax.

Det var begränsningen i tid som gjorde att jag inte hann klart med något av projekten, men de har blivit, eller ska bli, det i efterhand. Den afrikanska quilten sydde jag på så nålen glödde på hemresan från ön. Ett behändigt hantverk eftersom det varken tar stor plats i väskan eller kräver mycket svängutrymme medan man syr. Har man dessutom en pannlampa med i handväskan så

Bild överst från vänster: Flaggspel, nålhus täljd i färsk lönn, den färdiga quilten, pappersklipp och skalpellutskärning.

funkar det fint att sy nästan var och när som helst!

TEXT OCH FOTO: KERSTIN UPPMAN

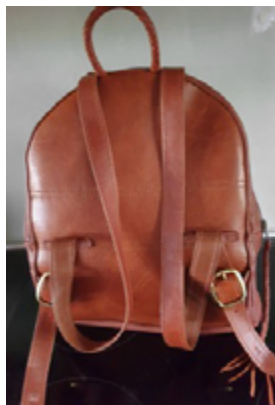
Hemslöjden

Hemslöjdsföreningen Sörmland
facebook.com/hemsljdsforeningensormland
Nr 4 • 2022 www.slojdisormland.se

Läderhantverk i Nyköping

– ett hantverk som jag tycker är bland det roligaste, trevligaste och mest omväxlande jag gjort. Läder tillverkas av djurhudar och är en biprodukt från köttindustrin.

Läder är hud som behandlas så att det blivit beständigt mot förruttnelse men samtidigt bevarat sin naturliga styrka och spänst. Detta kallas garvning. I Sverige sker numera det mesta av garvningen genom en vegetabilisk process. Tidigare användes mer kromgarvning, vilket förstör miljön eftersom det är en tungmetall. Ytterligare nackdel är att det kromgarvade lädret inte är biologiskt nedbrytbart. Globalt sett är kromgarvning fortfarande det vanligaste sättet att behandla lädret på.

Tärnsjö Garveri har sedan 1873 garvat vegetabiliskt och utvecklat metoden. De säljer läder i olika tjocklek och färger.

Det vegetabiliskt garvade lädret utvecklar en fin patina över tid när det används. En av kunderna till detta kvalitetsläder är Nyköpings Folkhögskola som erbjuder längre kurser i läderhantverk. Kurserna är på halvfart och terminsvis. Det finns Grundkurs 1 och 2 där sadelmärksläder i olika avancerad art lärs ut. Vidare ingår bland annat verktygslära, läderkunskap, diverse olika tekniker, färgning, konstruktion av mönster och ytbehandling. Efterhand är det också möjligt att skapa fritt.

Efter att jag har gått dessa två grundläggande terminer har jag haft förmånen att även gå på fyra fördjupningskurser, även de

på halvfart och terminsvis. Där har jag vidareutvecklat mina kunskaper då jag bland annat sytt Weekendväskor, ett hölster till sonens hemasvärd, flätat en oxpiska samt sytt en ryggsäck. Alla moment är givetvis gjorda för hand.

Andra fortsättningskurser har exempelvis varit att tillverka skor, portfölj och inredning. Gå gärna in på Nyköpings Folkhögskola hemsida för att läsa mer: www.nykoping.fhsk.se

Jag som är lyckligt lottad att bo nära folkhögskolan och har skrivit detta heter Margaretha Roos.

TEXT OCH FOTO: MARGARETHA ROOS

Slöjdloppis på Retuna

Den 5 november anordnade föreningen en slöjdloppis i konferenslokalen på Retuna återbruksgalleria i Eskilstuna.

Ett 15-tal säljare av material och redskap kom för att bjuda ut sina varor till försäljning.

Uppskattningsvis besöktes slöjdloppisen av drygt 150 per-

soner som botaniserade bland garner, knappar, tyger, böcker, bandgrindar, pärlor, band och en massa annat roligt. Många gjorde fina fynd och samtliga säljare var

nöjda med dagen.

Kanske blir detta ett återkommande evenemang? Och kanske kan vi anordna något liknande någon annanstans i Sörmland?

TEXT OCH FOTO: EVA SVENSSON

Ny hemslöjdskonsulent!

Jag heter Fia Lindblom och är Sörmlands nya hemslöjdskonsulent med textil inriktning. Min bakgrund har jag i broderiet, jag har gesällbrev i konstsömnad och har gått tre år på Handarbetets vännerns skola. Förutom att arbeta på Sörmlands museum är jag lärare på Sätergläntan, där håller jag i en distansutbildning i broderi som fr o m nästa år får en inriktning mot folkliga broderier.

Min förtjusning i folkdräkt gör att det här är ett fantastiskt län att få arbeta i, nu ser jag fram emot att få gräva ner mig ordentligt i ett av landets mest speciella dräktområden.

Eftersom jag bor i Norrköping har jag lärt mig en del om dräktskicket

i norra Östergötland och det har både likheter med och skillnader mot det som finns i Sörmland, det är ett område som jag kommer att ge lite särskild omsorg när jag får möjlighet.

Min förhoppning är att jag ska kunna erbjuda något till slöjdare av alla de slag ute i länet, men om jag inte prickar rätt vill jag mer än gärna ha förslag på vad just ni vill ägna er åt, lära mer om eller fördjupa er i.

Textilakademin ligger högt på listan av roliga och viktiga uppgifter, så ni som är med i den ska hålla utkik efter min e-post, vi tar nystart med den i januari har jag tänkt.

Jag gillar att utsätta människor för slöjd av skilda slag och jag hoppas att vi ses nån gång.

*Glada hälsningar från Fia Lindblom,
fia.lindblom@regionsormland.se
tel 076-147 62 15.*

Nu börjar jag få ordning i textilverkstaden på museet och längtar efter att sätta upp nåt roligt i vår vävstol.

Huvud

Vingar

Gloria

Slöjda en ängel i papper!

Att göra julpynt av papper är lika traditionellt som det är modernt. Och billigt är det också!

I den folkliga traditionen får det vara brokigt, färgglatt och festligt. Använd reklamblad, gamla vykort, tapetsnuttar och omslagspapper. Pynta med band, paljetter och spetsar. Jag gjorde änglar och om du också vill prova så finns här mallar till kropp, vingar, huvud och gloria att rita av. Jag klistrade ihop delarna på en bakgrund av kraftigare papper för stadga och klippte ut hela när den torkat. Häng upp i tråd eller gör ett fint julkort. Många på ett snöre blir en fin girlang.

TEXT, IDÉ OCH FOTO: JOHANNA LOVÉN

Kropp

*Kattängel!
Använd gamla
tapeter, paljetter
och omslagspapper
mm.*

Kalendarium 2022-2023

Utställningar

20/9 – 8/1 Utställning: Vad händer om ingen längre kan? En utställning om slöjd, hantverk och immateriellt kulturarv. Sörmlands museum, Nyköping.

Utställningen *Handen andas med världen* 12/11-15/1 på Ebelingmuseet i Torshälla. Foto: Petter Hellsing.

12/11 – 15/1 Utställning: Handen andas med världen. Petter Hellsing. Ebelingmuseet. Torshälla. Öppet ons-sön kl 12-16.

December

Lör-sön 3-4/12 Julmarknad på Sörmlands museum och området intill. Kl. 10-17. Prova på slöjd i verkstäderna; lördag halmslöjd, söndag julgranspynt i garn. Gör julkort och rulla bivaxljus båda dagarna. Prova på smide utomhus båda dagarna kl 11-16.

Fre 11/12 Temadag Om och kring ull. Ebelingmuseet, Torshälla. En dag med föreläsningar, inspiration och möjlighet att mingla, nätverka och prata om ull och hantverk. Kl 10:00 – 16:00. Anmäl dig till ebelingmuseet@eskilstuna.se

Julmarknad på Sörmlands museum 3-4 december med bland annat luciatåg och smidesverkstad!

Januari 2023

Lör-sön 7 – 8/1 Kurs: Tälj en bandgrind – väv ett band. Ebelingmuseet, Eskilstuna. Kl 9:30 – 16:30. Kursledare: Kerstin Neumüller. Pris: 1900 kr, medlem 1700 kr, ungdom 900 kr. Anmälan och biljettköp senast 12/12.

Ons 18/1 Seminarium: I dialog med materialen. Andra delen i en seminariereserie om handlingsburen kunskap och materiella spår. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 9:00 – 16:30. Pris ordinarie: 900 kr. Student: 450 kr. Anmälan och biljettköp senast 28/12.

Ons 25/1 Kulturkväll, Crafterwork med broderi och textiltryck i verkstäderna. Stickcafé i restaurangen. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 17 – 19:30.

Februari

Ons 22/2 Kulturkväll, Crafterwork, teckna dräkter efter levande modell i bild- och formverkstan. Stickcafé i restaurangen. Sörmlands museum, Nyköping. Kl 17 – 19:30.

Mars

Sön 12/3 Årsmöte. Malmköping, Kl. 10:30. Efter årsmötesförhandlingar blir det föreläsning om folkliga broderier med Fia Lindblom, ny textilslöjdskonsulent på Sörmlands museum. Föreningen bjuder på fika. **Anmälan: Senast 5 mars** till hemslojdensormland@gmail.com eller Eva Svensson tfn 070-454 55 16.

Plats för adressetikett

Kursanmälan & frågor

Alla kurser bokas och betalas via Sörmlands museums butik:

<https://butiken.sormlandsmuseum.se/kurser>

Priser: Ungdom räknas som 16-25 år

För mer info kontakta Niklas Eriksson

072-145 02 35

niklas.eriksson@regionsormland.se

Nästa nummer av Handlaget

Manusstopp för nästa nummer av Handlaget: Mån 20 februari 2023

Vill du bidra till att Handlaget blir som du vill? Skicka in högupplösta foton, noveller, berättelser, frågor eller texter till redaktionen så tar vi med det i nästa Handlag. Maila till grafisk formgivare Ann Ahlbom Sundqvist ann@ann.se • 073-628 48 34. Om ni kontinuerligt vill få info om våra aktiviteter på e-post, skicka er adress till: hemslojdensormland@gmail.com

Kontakt

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Eva Svensson, ordförande • 070-454 55 16
hemslojdensormland@gmail.com

Kärntorp, Vidåsen • 643 97 Västra Näshulta
www.slojdisormland.se

Länshemslöjdskonsulenterna Sörmlands Museum

Niklas Eriksson Länshemslöjdskonsulent
hård slöjd, tel 072-145 02 35
niklas.eriksson@regionsormland.se

Fia Lindblom Länshemslöjdskonsulent
textil slöjd, tel 076-147 62 15.
fia.lindblom@regionsormland.se

Lotta Risberg Museiasistent
tel 072-143 60 57
lotta.risberg@regionsormland.se
www.sormlandsmuseum.se

